

F55
nim. 3
s. 104

Kolga-Jaani.

Tartu Ülikool

Võlli, Richard

Kirjeldatud mälestusmärgid Kolga-
-Jaani kihelkonnas. Tartu ülikooli
üliõpilase töö juhendajal (prof. O. Sild)
märkuste ja hinnanguga.

1936

Fbl. 7 foto, 10 joon. ja 6 jäljendoga.

12
Refrand'ette.

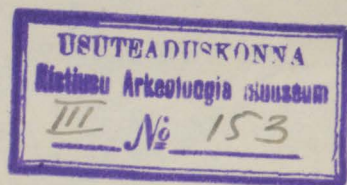
Kiriklikud mälestusmärgid

Kolga-Jaani
kihelkonnas.

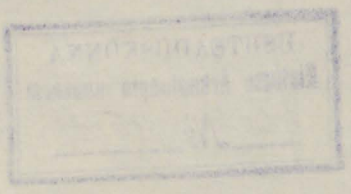
Registreeritud

Rich. Nõlli. st. hool.

1936. a suvel.

Arhivi registe hes
munda f rones
fubtes petalis kaudne
~~me~~ arman
felle too referadi
ette. O Sild,

?

I. Kas on Kolga-Jaani kirikul, kabelis, õpetajamajas ju mõni kiri ehk aastarv seinal? ukstil? tunnelipul? ristil? ju. Kus kohal see just seisab ja missugune on tähttäheiline kirja sisu? Millal on kirik, abikirik, kabelid, õpetajamaja ehitatud, mis materjalist ja kuis need nad on? Kas on kirik ja teised sarnased ehitused torniga ehk ilma? Kellele on kirik pühendatud? Kiriku orientatsiooni ilma-kaare suhtes!

A. Kirik (pildid nr 1, 2 ja 3).

Mingeid kirju ega aastarve ukstil praegu ei ole näha. Küll aga leidub tornis palgi

ots 24x20x155 cm, millel kiri: ANNO 1678 1st

DESE KIRCHE VO. NEVWEBREBERI RET (koopia nr 1)

See palik on surmaaavahi ja kirikutööri

Ado Kare (sünd 4. märtsil (v.k.j.) 1863. a.) sõnade

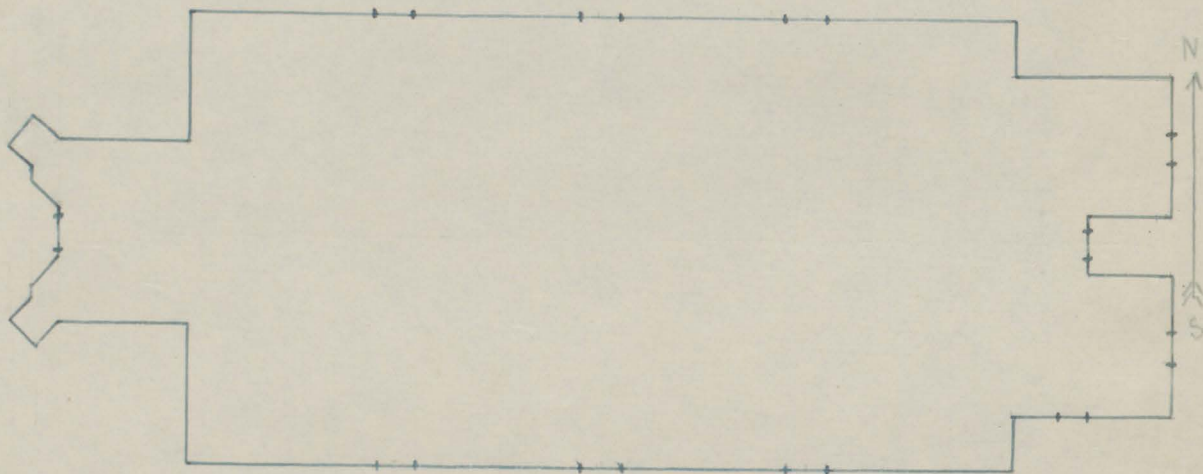
järele 1903 aastal altari ümberehituse puures

põranda alt välja võetud.

Kiriku ehitamise aega pole võimalik kindlaks määrata. Selle kohta rääleb õp. Aug. Rieker kirikukroonikas (L-1) lk 1:

„On jutt, et pärast Põhja-sõda, mis ka seda ümbrust on haaranud, on need asunikud metsast kiriku müürid leidnud.”

Ehitatud on ka telliskivist ja plekk-katusesega. Pikk 31 mtr ja lai 12 mtr.

joonis nr 1. Kiriku välismüüri plaan.
Mõõt 1:200.

Kirikutoan on kivist, sirdli katusesega.
Ehitatud on see 1872-1874 (kroonika lk 8).

Mis and metel
ja kaalutukset?

2 Kirik on pühendatud Päha Johannesele -
Nepomukile. Asuimund, kus kirikumüürid
 metsast leidsid, olid siin öösel huntide
 ja karmide eest varjul. Sellepärast siis
 rügi kirik Johan Nepomukile pühenda-
 tud (Kroonika lhu 1).

Asub kirik idast - käände.

B. Õpetajamaja.

Mingeid kirju ega aastaarve näha ei
 ole. Ehitatud on 1802-1810 a. Kahekorru
 telliseivi ehitis, kus alumisel korral mõned
 eluruumid, keldrid ja pesuköök ning teisel
 korral õpetaja eluruumid. 16 nilda pikk
 ja 8 nilda lai. (arhiivaaal B-37).

Märkus.

Pilt nr 1 kujutab kirikut lõunapoolt kaugelt
 vaadatuna. Pildistatud 1936. a.

Pilt nr 2 on sama lähemalt. Pildist. 1936. a.

Pilt nr 3 leidis kiriku arhiivis. Tema vanust
 võib arvata võrreldes pilt nr 2 kruskede
 suuruse järel 30. aasta ümber. Igatahes
 on pildistus pääle 1903. a (Ado Ware).

Pilt nr 1.

KOLGA-JAANI.

Pilt nr 2.

Pilt nr 3.

II Millal ja mis materjalist on valmistatud kiriku ja abikiriku altari (ehk altariid, kui veel varem tarvitanud olemas)? Millest on altari laud või alus (resp. kas ei ole keskaegset altari kivi, millel ristid nurkadel ja keskel)?

Altari (pilt nr 4, lhn 7) on valmistatud 1903 a. ehitusmeister A. Blaubrückeri (Pölsamaa) poolt (arkivaal 9-31). Ta on peamiselt puust, ainult esiplaat 100x180 cm ja altari laud 31 cm laiune äär on valgest Itaalia Carrara marmorist, mis välja köötatud A. Volgi ateljees Riias (arkivaal 9-31).

III. Mida kujutab altari pilt, kelle
kõõ ta on ja mis aastast? Kui al-
tariis mitu pilti ja rüerdused on, siis
kõik käielikult kirjeldada!

Altaripilt (pilt nr 4) on klaasmaal ja
kujutab Jeesust kutsuwana.

Valmistatud on ta Enust Tode klaasmaali
ateljees Riias 1903.a. Pildi skizz on atel-
jeest saadetud. (arkhivaal 9-31).

1936.a pildist.

Piet nr 4.

Kiriku juures asuvas majakeses n.n. linnakamb-
ris leidub vana altari pilt, mis näivõrd tuh-
mund, et võimatu pildistada. See pilt koos-
 neb kahest osast: suurem $\sim 60 \times 120$ cm kujutab
Kristuse ülestõusmist haarest ja vähem $\sim 30 \times 50$
cm - Kristuse taevaminemist. Raamie,
 mis suuremalt osalt ära lõhutud lei-
 dub aastaaarw 1681. Mingit mund'
 kirja ei leidu ja sellepärast pole
 võimalik kindlaks teha, kelle töö
 ta on.

IV. Missugused kirjad leiduvad altari-
ril, altaripeildil, altari võrel, ja mis
aastast, kui kiri ise seda ei ütle?

a) altari esiplaadil on kiri (koopia nr 2).

ÕNDSAD ON NEED, KES TALLE
PULMA ÕHTUSÕÖMAAJALE
ON KUTSUTUD.

Kirjatähed on võetud R. v. Larisehi teosest
„Beispiele künstlerischer Schrift“

Kiri nr III — inglise kunstnik Walter Crane.

(O. Hinckausi kiri Tartust 30. sept. 1903. a. — g-31).

a. Volgi ateljees Riias 1903 - valmistatud (g-31).

b) Altaripeildil on kiri:

TULGE MINU JUURE KÕIK, KESTEIE
VAEVATUD JA KOORMATUD OLETE..

Kiri on samaaegselt pildiga 1903. a
tehtud.

V. Mis materjalist on kantseel ehk kants-
lid (kui neid mitu) ja mis aastast nad
on ?

Kantseel on puust. Tä on ehita-
tud 1903 a. ehitusmeister A. Blau-
brücki poolt (g-31 „Varia“).

vi. Missugused pildid, kujund resp. ni-
kerdused ja kirjad leiduvad kants-
lil ning kantslikatuseel ja missugu-
sed värvid esinevad ?

Kantslil ei leidu pilte, kujusid resp. ni-
kerdusi ega kirju. Ka pole katust. Värv
on kooskõlas muu kirikus asuvaga
- sinakas hall. (Pilt nr 4, ltk 7).

VII. Mis materjalist, mis ajast ja mis
 suguste kujutuste ning kirjadega on
 ristimise astjad ehk vaagnad? Mitu
 neid on? Kas leidub veel kusagil
 katoliku aegse ristimiskivi?

On ainult üks hõbedast ristimisvaagen,
 millel äärtel kiri: Laske lapsuke-
sed minu juurde tulla, sest iii-
suguste pärast on jumala riik +
 Vaagen on Drossi ärist Tartust osti-
 tud 1888 a. (Kiriku kroonika lhek 6).

VIII. Mis materjalist, ajast ja missuguse kirjaga on kroonlihtid ning lihtid ja mitu neid on?

a) 1 vaskne kroonlihter (pilt nr 4 lk 7),
36 kiinulale (24+6+6). Ilma kirjata.

b) 15 seinalihtit vasest 3-me harulised, ostetud
1894 aastal (inventaari nimekiri, lk 65).

c) 2 seinalihtit vasest nelja harulised (pilt nr 4)
1894. aastal ostetud (inventaari nimekiri, lk 65)

d) 2 altari lihtit, malmist viie harulised (pilt nr 4)
1893. aastal ostetud (inv. nimekiri, lk 65)

e) 1 vana kroonlihter torvis, mille alumisel
puust munal musta värviga kiri:

Anno 1750. HAN WILDE.

5+4 kiinulaalust, üleval väiksem puust
muna.

IX. Mis materjalist, ajast ja mis kirjadega on karikad, kannud, pateenid, kruksifiksid ja muud kirikuriistad ja palju neid on?

- a) Altaril metallist kruksifiks (pilt nr 4, lmk 7).
Aega ei tea.
- b) Orelitõugu puust Jeesuse kuju ja kruksifiks. Ilma kirjadeta.
- c) 2 hõbedast altarikannu, kirjaga kaanel:
"Kolga-Jaani kiriku päralt 1888."
- d) Kaijete arnulana riistade kast, sinuga:
1. hõbedast karikas.
 2. hõbedast leivataldrik.
 3. 2 kiviinla jalga.
 4. kruksifiks

Ostetud 1889. a Tartust Grossi ärist (kroonika lmk 6).

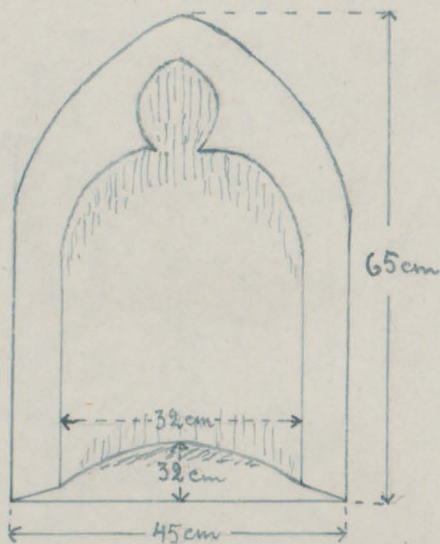
- e) Väike arnulana leiva karp, kirjaga:
"Klein St. Johannis 1813."
- f) 2 hõbe karikat, ilma kirjadeta, lihtsad.
- g) 2 hõbedast leivataldrikut, ilma kirjadeta.
- h) Arnulana leiva karp, ilma kirjadeta.
- i) 5 linest karikarätikut.

X. Mis materjalist ja ajast, mis kirjude ja kirjadega on ristpalk (trabes), kus seda olemas? Kas on veel teisi ristpalke olemas?

Ristpalke pole olemas.

XI. Kas on olemas kirikuseintes nishe ja seinakappisid ning milles neid avatavasti on tarvitatud?

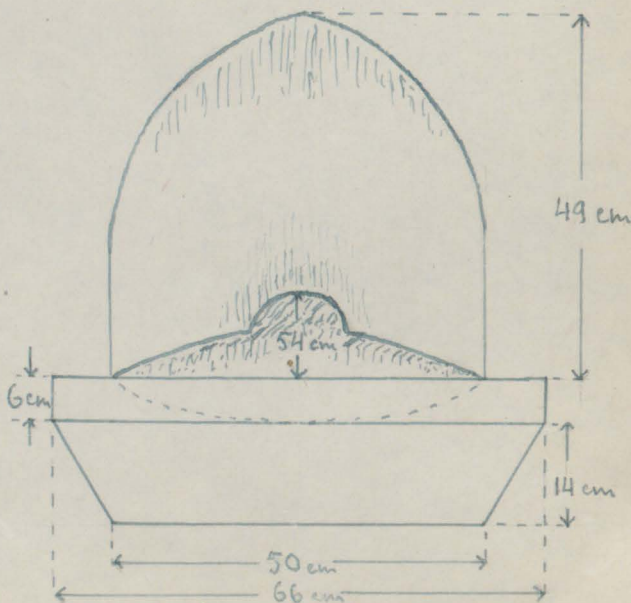
a) Paremal pool altari kõrval seinakapp (pilt nr 4 lk 7)

otstarvet ei tea.

foon. nr 2.

b) Altarist paremal, $\approx 1/2$ m
nurgast, pingi taga
seinakapp (foon. nr 4)
otstarvet ei tea.

foon. nr 4.3

XII. Missuguste kujutuste ja kirjadega
on vanakivid ehk vanad sarko-
faagid ja muud vanamärgid
kirikus ja abikirikus?

Punduvad.

XIII. Kas on kiriku all vana kriptat
ja teisi hanaabelisi olemas ja mis
on neist teada? Kes on sinna
mattud? Missuguseid kirju leidub
seal?

Praegu avatud pole ega teata
ka neid olevat.

XIV. Mis materjalist, kas vapiga ehk ilma, mis pildi ja kirjaga on kirikus, abikirikus, kabelites leiduvad epitaafid (estikeelsed kuni 1861 aastani ehk võimaluse korral kuni 1870 a., ladinakeelsed kõik, unnekeelsed kuni 1830 a.)?

Praegu leiduvad epitaafid on hilisemast ajast.

xv. Mis aastast, mis kirjadega ja kui rasked on kirikukellad?

a) Prægn tornis 1894. a 8. märtsil gatsinast
o/s "Lawrowa" vabrikust ostetud 17 pundane
27 naelalise tilaga kell (arhivaal D-23).

Kellal on kiri (koopia nr 3): KOLGA-JAANI
 KIRIK 1894. PEA KINNI MIS SULL
 DN. JOH. JLM. RAAM. 3,11.

b) Väiksem umbes 4 pundane, ilma kirja-
deta kell, mis asub Kolga-Jaani tule-
tõrje maja tornis.

XVI. Missugused monumentaalkirjad
leiduvad meidu veel kirikus, abi-
kirikus jne, näitaks: seintel, ustel,
pünnidel, orelil, piltidel jne?

Muid monumentaal kirju praegu
näha pole.

XVII. Missugused hanakirjad on kiriku
 ümber olevatel handadel (estikeelsed
 kuni 1861 aq. 1870 a. ladinakeelsed kõik,
 unnekeelsed kuni 1830 a.)? Kas on need
 kirjad lamavatel hanakividel, või
 ristidel, või sammastel ja niskuju-
 lised on need plaadid, ristid ning
 sambad? Kes on need maetud isi-
 kund olund, kui hanakivi seda
 ei ütle?

Neid ei leidu.

Kirikuaia värava kõrvale on Kolga-
 jaani kihelkonna poolt püstitatud
Vabadussõjas langenute mälestussammas.

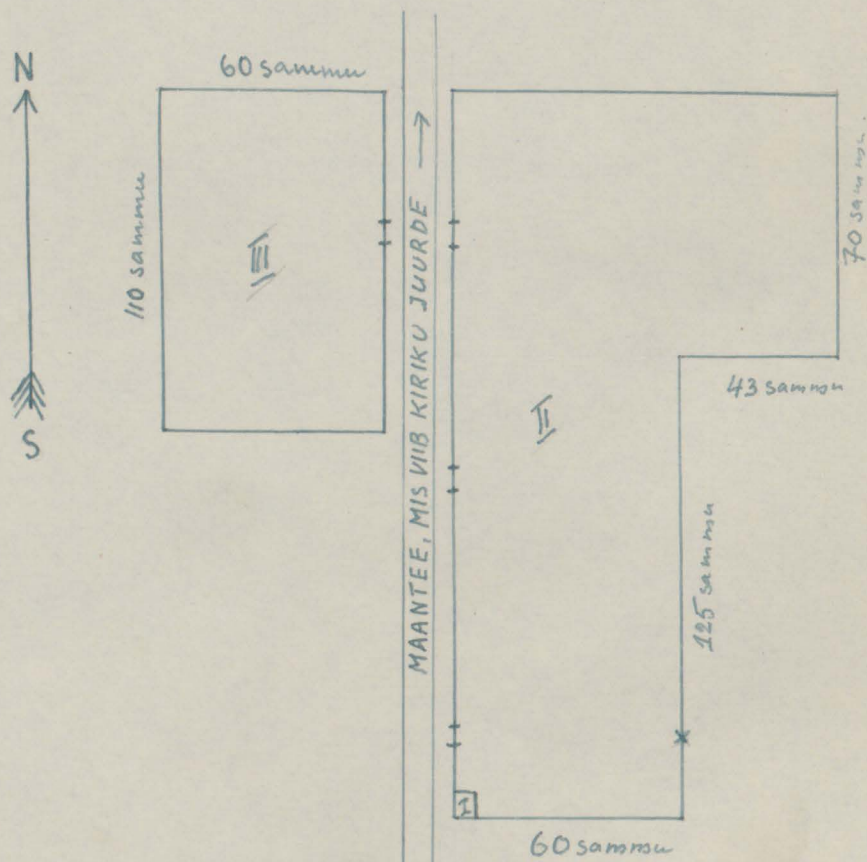
XVIII. Missugused surmaiad on kihelkonnas, mis ajast ja kui suured need on? Kellel neist on kabel praegu, kellel enam olnud ja misnimeline on kabel? Kas on kabelisse maetud, kes ja kumbas? Kas on haakiva olemas? Mis kirjad on rildse kabeli seintel ehk kabeli sees?

Kihelkonnas on kaks surmaida:
 1) ev.-lut. usu ja 2) kreeka-katoliku usu.
 Viimane asub umbes 9 km kaugusel Kolga-jaanist.

Ev.-lut. usu surmaied on kirikust umbes $\frac{3}{4}$ km eemal. Kabelit ei ole.
 On küll väike majake, mis asub surmaia nurgas (joon. 4 I), kuid sinna kedagi maetud ei ole. See on ainult matmistarvete hoinkohaks (Ado Ware).

Surmaia müüris on ühele kivile raietud aastaarv 1785. See kivi asub 22 sammu surmaia lõunapoolsest otsast idapoolse kiviala sees (joon. 4. x). Nähta-

vasti on sel aastal surmaaed nos rajatud
 või vähemalt kiviaiaga ämbritsetud - lähe-
 maid andmed puuduvad. Surmaeda on
korduvalt suurendatud - 1851.a (kroonika lhek 1),
1865 ja 1882 (kroonika lhek 2). Viimase (1882.a)
laiendamise puhul on surmaaed rajatud
teisilepoole maanteed (joon. nr 4 III).

Joos. nr 4.

XIX. Miskujuline ja mis kirjaga on surmaia värav?

Surmaiaväravad on praegu kõik lammutatud ja ehitatakse uusi.

Varem on olnud vanal surmaial 3 telliskivist võlvitud väravat, milledest esimesel kiriku poolt alles olnud aastar 1883 ja teisel 1864. (Ado Ware).

XX. Missugused on vanemad hana kirjad
 summadadel (estikeelsed kuni 1861 resp. 1870.a.,
 ladinakeelsed kõik, unnekeelsed kuni 1830.a.
 ära tähendades, kas hana kiri leidub hana-
 plaadil või ristil ja mis kujuline see rist
 või samm on; misama tuleb teada,
 kes need maetud isikud on olnud,
 kui hana kiri seda ei ütle)?

A. Estikeelsed.

1. Ann Ott Jünd. Reial

18°/₁₆ 23 - 18°/₃ 48.

Lihtne randrist.

2. Ann Kukk

sünd. 18 Septembril 1805, surm. 8 juunil 1853.

Jehowa on mu karjane.

Lihtne randrist.

3. Siin hingab!

Ristian Brafmann: suri jel 15. Tetsembril 1863.

8. aastad ja 6. kuud vanna.

Laske need Lapfoesjed minno jure tulla ja
 ärge keelge neid mitte.

Lihtne randrist.

4. Hans O (tinast tähed, mis nähtavasti ära võetud).

sünd 6 märz. 1854

sür 14 teiz. 1863. (Koopia nr 4).

Lihetue randrist.

5. Mari Pedak

jünd. 9 sept. 1839. jurn. 3 april. 1864.

Lihetue randrist.

6. Siin hingab

Ell Utt

jünd: 2. Augus. 1826. jurn: 29. okt. 1864.

Lihetue randrist.

7. Siin hingab Jummala, rahhus

Rööt Maikalho

jünd: 31 Januari 1799. jurnund 1 Tetsemb 1866.

Miina jaan jo palle, oh Jehowa, nähka õigustes, küll
 keik rohkesti jo näüst, kui ma ^{ma jaan} illes ärkau.
 Saul 17, 15.

Lihetue randrist vaseplaadiga.

8. Hans Perk

sünd 26. Webr. 1825. sür 28. Aug 1866.

Lihetue randrist.

9. Siin hingarad Isfanda

rahus: Hans Kiwi

J. 9. W. 1866. a.

J. 30. O. 1868. a.

Joan Kiwi

J. 11. A. 1867. a.

J. 30. O. 1868. a.

Juli Kiwi

J. 19. J. 1881. a.

J. 11. D. 1888. a. (Koopia nr 5).

Maakivist sammas (foon. nr 8, lru 36).

10. Märt Sasj.

find. 15 Tetj. 1839, juun. 14 Oct. 1868.

Õngad on need juunnd, kes Isfandas

juurevad. Joan. ilm. n 14, 13.

(Koopia nr 6).

Lihne raudrist.

11. Jaak Aren

sind. 14. Webr 1813.

juun. 1. Nobr 1868.

Lihne raudrist.

12. Jürri Ongujaar

find 20. Oct 1864.

juun 17. Tetj 1868.

Lihne raudrist.

13. Tõnis Orjufaar.

sünd 1 Sept 1857

juun 17 Tetš 1868.

Lihthe randrist.

14. A.73 W. 1868.

SIIN HENGAB JUMMALA RAHHUGA

JAAK MAIKALLO.

Lihthe randrist.

15. Siin. 13. Webr. 1867 Sur 4

Mär 1868. J. Osi tüta Ka-
ta.

Lihthe randrist.

16. Siin hingab Jummalal rahhu sees

Jaak Mertson

sünd. sel 10 mal Septembriel astal 1819.

surn. sel 29 mal Decembriel astal 1869.

Lihthe randrist vask plaadiga.

17. Jaak Sööt

sünd 28 juuniel 1864.

juun. 10 aprilliel 1869.

Kristus on minu elu.

Lihthe randrist vask plaadiga.

18. Siin hingab Jumala rahho sees Leie küllast
 Jaak Utt. Sünd 15. Mai 1803.
 Surnud 5^{mal} November 1869.
 Lihtne raudrist vasek plaadiga.
19. Siin hingab jumalas
 Hans Wiil.
 sünd 11. Mai 1810.
 surn. 2. juun. 1869. Kristus on mino elo.
 Lihtne raudrist.
20. Maria Wälba
 1869.
 Lihtne raudrist.
21. Andres Tasa
 sünd 23. juunil 1823.
 surn 11. veebruaril 1870.
 Keruline raudrist.
22. Siin hingab
 Jaan Käofar:
 sünd: 24. veebruaril 1798.
 juun: 26. Märtsil 1870.
 Siin otan Isjand rõmpast jo päässa tulewa.
 Keruline raudrist vasek plaadiga.

23. Katarina Herman

sündinn 1 Märzle 1850, — sunn 12 Maie 1870.

Seft kes jurnd on je on öiges möistetud
pathust. Pauluse R. Röm 6, 7.

Randrist vasuplaadiga.

B. Saksakeelsed.

1. Zum andenken
der geliebten Mutter
Johanna Charlotte
Steingotter.

geb. v. Bogenfeld

geb. A. 1744 d 16te Febr.

gest. d 3te October 1817. (Koopia nr 7).

Kiviplaat.

2. Carl Philipp Amelung

geb. d. 4 Juni 1769, gest. d. 25 Juni 1817.

Jes. 61, v. 10.

Meine Seele ist fröhlich in meinem
Gott.

Lihtne randrist.

XXI. Missugused on iseloomustavad hana-
kirjad ehk tähtsate isikute hana-
kirjad hilisemast ajast ja missugulised hana-
märgid? Kas on Eesti avaliku elu edus-
tajate händid, missugused mälestus-
märgid on neil händadel ja mäles-
tusmärkide tähttähelised kirjad?

1. Consistorialrath und Ritter, Probst

Franz Ludwig Rieker

geb. d. 24ten Juli 1769, gest. d. 10ten März 1860.

Wer den Willen Gottes that, der bleibt
in Ewigkeit. I Joh 2,17.

Kes Jummalale tahtmist teeb, see jääb
igavesse. I Joh 2,17.

(Koopia nr 8).

Randrist rask plaadiga.

F. L. Rieker oli Kolga-Jaani õpetaja
1791-1851. a.

2. VILLEM
REIMAN

1861-1917.

JUMALA RAHVAL ON VEEL ÜKS
HINGAMISE AEG EES. EBR 4,9.

Kiri on hange plaadil.

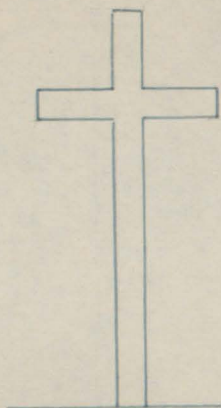
Mälestusmärk on avatud 25. mail 1930. a.
(koq. kantsele's leiduvad laulehed).

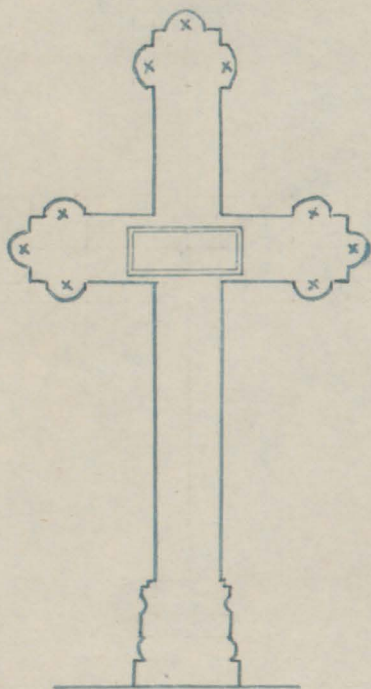
Pilt nr 5.

XXII. Miskujulised on üldse kihelkonnas olevad haanamärgid ja mis aastatel umbkaudu esineb iga tüüp (haanaplaadid, mitmekujulised haanaristid, haanasambad; karviline iga tüübi kohta joonestus või pildistus)?

- 1) Haanaplaate on vähe. Nad on nelinurused ja esinevad 1817 - 1890.
- 2) Lihtsad puuristid (joon 5) esinevad igal aastal.
- 3) Lihtsad raudristid (joon 6) esinevad igal aastal. Joonestatu on a. 1860.
- 4) Pöimitud - kerulised raudristid esinevad harvem, kuid ka mitmel ajajärgul. Joon. 7. toodu on a. 1876.
- 5) Kivisammas (joon. 8) aastast 1868.
- 6) Äks väga mädanenud puust rist esineb, mille aega pole võimalik kindlaks määrata, igatahes on ka äks vanem risti tüüp (joon. 9).

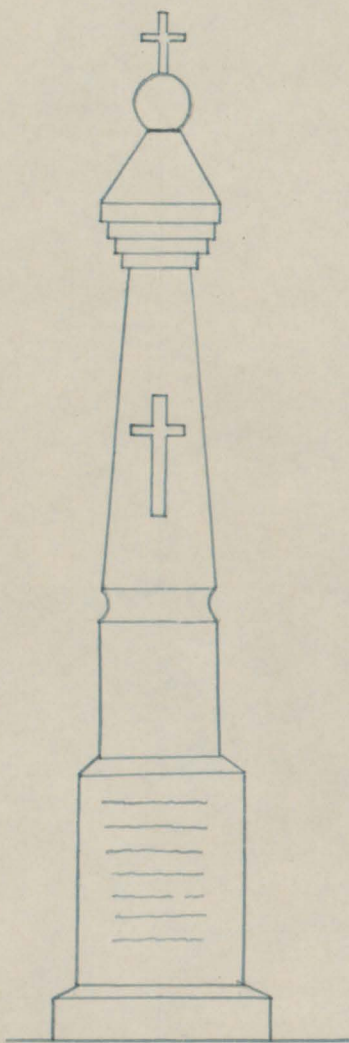
foam. nr 5.

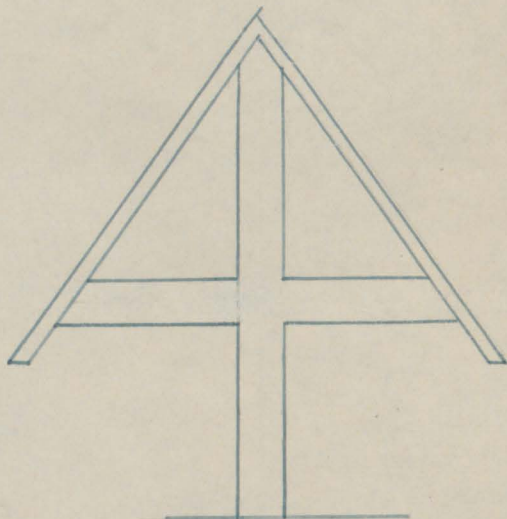
foam. nr 6.

foam. nr 7.

foou nr 8.

foou. nr 9.

XXIII. Kas on tranamärkide hulgas kuri-
osumisi, misnuguseid ja mis ajast? Kas
on muide kohalikke isäraldusi?

Ei ole.

XXIV. Kas on muidu vul haudasid ja haanavirju kihelkonnas, kus ja missugused (pererõudelikud matusepaigad, sõjahaudad, kooljatihaudad, kalmed, kivikangrud, matusekalmed, teadaolevad ehk arvatavad vanad haudad ehk matusekohad kihelkonnas üldse)?

Puuduvad andmed.

XXV. Kas on vanade kirikute ja kabelite
asemeid, olgu katoliku või Luthouse
usu ajast ja mis on seal näha või
mis neist teatakse?

Puuduvad andmed.

XXVI. Missugused on leiduvad vanad pitserid, mis kiri ja kuju neil on? Kas on mõned vanad plaanid või vaated kirikutest, abikirikutest, kabelitest ja nende sees olevatest asjadest ja mis ajast nad on?

1) Kirchen Siegel von Kl. St. Johannis.

2) Kirchen Siegel von Kl. St. Johannis.

3) Kolga-Jaani ev.-luth. usu kirik.

XXVII. Mis sisuline on kirikuarhiivis kõige vanem kirjalik materjal ja mis ajast ta on? Kas on kiriku arhiivist teadupärast dokumente mujale viidud?

Vanimaks kirjalikuks materjaliks, mis kirikuarhiivis leidub, tuleb pidada väljavõtet Põltsamaa kirikukatsumise protokollist a. 1636. See on toodud kiriku kroonika (2-1) 2 lhu, Aug. Riekeri kirjutatud osas. See väljavõte nägib kirikust, nimelt on praeg. Liivi sõda kirik olnud ilma katseta, tornita ja akendeta. 1626. a on Feldmarssal Herman Wrangell kutsunud Tallinnast Joh. Pommeri jutlustajaks, kes seisis Põltsamaa, st. Andrese (Pilibstvere) ja st. Johannese kiriku es-otšas.

Teiseks vanaks dokumentiks on katkend 1642. a visitatsiooni protokollist, mis leidub arhivaal H-2 kaustas. Siin

näagitakse, et kirik on laudadele kaetud
ja seda pole ümber. Õpetajaks on
Joh. Langius.

Kiriku kroonika (L-1) vahel leidub
kiri, mis kannab daatumi 22. märts 1894. a
nr 2193. Selles teatab Siivimaa Riitell-
konna kantslei Riist, et ta viis
kõidet kirikuraamatuid:

I köide a. 1731-1750.

II köide a. 1751-1800.

III —" — 1801-1814.

IV —" — 1815-1831.

V —" — 1832-1833.

Jostu võtmeid on.

Niist leiduvad peale viimase kõite
kõik praegu Riigi Keskmärkivis.

Viimane köide aga leidub
kirikumarhivis (B1-1).

XXVIII. Praeguse Kirikuarhiivi nimeviiri lii-
kide järele ja liigid aastate järele!
Haruldased dokumendid, ka harulda-
sed trükitud raamatud tulevad eriti
nimetada, nii näiteks kõik visitatsi-
ooni protokolleid aastate järele, kiriku-
kroonikad ja muud sarnased, ära
kähendades, kes visitatsioonil koime
pani, kes kroonika kirjutas ja mis
aagal.

A. Kirikuarhiivi nimeviiri.

1917. a.

A.1.

1. Hausbesuchungsbuch von 1748-49.
2. _____ " _____ 1758-70.
3. _____ " _____ 1774.
4. _____ " _____ 1779-1780.
5. _____ " _____ 1786.
6. _____ " _____ 1823-1826.
7. _____ " _____ 1808.
8. _____ " _____ 1793.

- 9. Predigtbuch von Joh. Fr. Mayer.
 (apostolische Aufmunterung zum lebendigen
 glauben in Christo Jesu" von Joachim
 Lütkeeman 1688.)
 (Anm.: Auf dem Buchdeckel: das Küster
 Hans Diett Familien Notizen.)

A. 2.

- 1. Kirchenbuch von 1718 - 1731.
- 2. Personalbuch von 1836 - 1864.
- 3. _____ " _____ 1865 - 1876.
- 4. _____ " _____ 1876 - 1881.
- 5. _____ " _____ 1881 - 1903.
- 6. Kirchengesetz für d. Ev.-Luth. Kirche
 in Russland 1861.
- 7. Kirchengesetz für d. Ev.-Luth. Kirche
 in Russland 1901.
- 8. Personalbuch der deutschen gem. 1892 -
- 9. Register der Verlobten, Aufgeborenen, Getrauten
 der deutschen und estn. gem. 1854 - 1859 I.
- 10. Register d. Verstorbenen der deutschen
 und estn. Gemeinde: 1834 - 1839 - deutschen,
 1834 - 1855 II estnische gem.

- 1) Ann. Register d. aufgetretenen und getrauten
der estn. g. 1860 - 1892 unter E₁-6.
- 2) Ann. Register der Aufgeb. ~~u. getr.~~ d. estn. g.
1893 - 1913 unter E₁-7.
- 3) Ann. Register d. getr. d. estn. g. 1892 - 1913 - E₁-8.
- 4) Ann. — " — Aufgeb. — " — 1914 — M-2.
- 5) Ann. — " — getr. — " — 1914 — M-3.

B1.

1. Kirchenbuch von 1832-33.
2. Communicanten Register von 1833-1837.
deutschen 1834-1839.
3. Communicanten Register von 1837-1840.
4. _____ " _____ 1840-1843.
5. _____ " _____ 1843-1847.
6. _____ " _____ 1847-1853.
7. _____ " _____ 1854-1870.
8. _____ " _____ 1871-1890.
9. _____ " _____ 1891-1899.
10. _____ " _____ 1899-1906.
11. _____ " _____ 1906-1916.

B2.

1. Register der geborenen u. getauften d.
deusch. gem. 1834-1839.
estn. g. 1834-1843.

2. Register d. gebor. u. getauf. 1844-1851.
3. ————— " ————— 1852-1875.
4. ————— " ————— 1876-1891.
5. ————— " ————— 1892-1905.
6. ————— " ————— 1906-1913.

1) Ann. Fortsetzung v. 1914 - unter M61.

7. Register d. Confirmierten d. estn. G. 1834-1853.
8. ————— " ————— 1853-1912.
9. ————— " ————— 1913 —
10. Reg. d. gebor. u. getauf. d. deutsch. G. 1840-1891.
- Reg. d. confirm. d. deutsch. G. 1834-1892.
- Reg. d. getraut. ————— " ————— 1839-1890.
- " — Communie. ————— " ————— 1840-1890.
- " — Verstorb. ————— " ————— 1840-1891.
11. Register d. Verstorb. d. estn. G. 1856-1891.
12. ————— " ————— 1892-1907.

1) Ann.: Fortsetzung v 1908-1913 — 8, 9.

2) Ann.: — " — 1914 — M4.

C1.

1. Piibli Raamat. Tallinnas. A. Mickwitz 1889.
2. Bibel. Briti und Ausl. Bibelgesellsch. Berlin 1900.
3. Kirchengesetz von 1832, mit Beilagen:

- 1) Real-Register von 1835.
- 2) Consistorialbefehl von I. III. 1834.
- 2) Consistorialbefehl von II. 1835.
4. Malms: Meie kuuulutame Kristust. 1903.
5. Brubus: 2 Jahrgang estn. Flugblatt Predigten.
6. Noten Beilage z. estn. Aguda (von 1832).
7. Liivlandi Talonahwa Seadus (13. XI. 1860) von 1863.
8. Liivimaa Luth. usm maakoalide säädus 1874.
Liivimaa Luth. usm maakoalide õpetuse plaanid 1877.
Lehrplan f. d. estn. Gemeindeführer - sein. g. Inspekt 1879.
Beilage: Koli seadus von 1849.
9. Zusammenstellung der Eigentumsrecht an d.
Pastoraten in Livl. betr. Gesetz.
Walk 1880 (F. Kajander).
10. Livl. Agrar-Bauer Verordn. v 1849. Riga 1850.
11. Ergänzende Bestimmung z. d. Livl. Bauer-
verordnung von 1819. Riga 1845.
12. Regulativ der Livl. Postprästanda (1894).
13. Vorschriften d. Ev.-Luth. gem. betreffend Führung
d. Kirchenbücher in russ. Sprache. Petersburg 1899.
14. Gescheine d. Unterstützung Kasse f. d. Ev.-Luth.
gem. in Russl. von A. v. Jernat. St. Petersburg 1909.

15. Die Ev.-Luth. Gemeinden in Russland. I Band
d. St. Petersburg in d. Mosk. Cons. Bez. (St. P. 1909).
16. II Band. d. Livl., Estl., Kurland. (St. P. 1911).
17. Eesti Maaraha koddo ja kirriko-ramat.
Tallinnas 1872. (esta. Gesangbuch).
18. Sama. 1881. a
19. Eesti Maaraha laulur. Tallinn 1890.
20. Sammlung geistliche Lieder etc (Umanische
Gesangbuch). Riga 1846. 4. Auflage.
21. Sama 6. Auflage.
22. Protokolle der Livl. Provinzial Synode 1834-1841.
23. _____ " _____ 1842-1859.
24. _____ " _____ 1870-1894.
25. _____ " _____ 1895-1900.
26. _____ " _____ 1901-1908.
27. _____ " _____ 1909-1913.

Anm. Die Rivalische u. Estl. Prov. Synodale
Protokolle cf. C1-36.

28. J. Multhel: Ein Wunderpunkt i. Ev.-Luth.
Liturgie. Leipzig Hartman 1895.
- J. Multhel: Nochmals Sätze über unser
Luth. Confraternions-Liturgie. Leipzig, Böhm 1896.

- J. Multhel: Zur Konpiration - Liturgie.
Erlangen u. Leipzig. Böhme 1896.
- J. Multhel: Schlusswort zur Agendaarbeit.
Nannenburg 1898.
29. Geschichte der ev.-luth. Gem. St. Petri in St. Petersburg.
1. Bd. Geschichte der Kirche, 2. Bd. Geschichte der Schule
St. Pet. in Com. bei Haessel, Leipzig Hartman 1862.
30. G. H. v. Busch: Beiträge z. Gesch. u. Statistik des
Kirchen u. Schulwesens der Ev.-Luth. Gemeinden
in Grossfürstenthum Finland. Leipzig Haessel 1874.
Anm.: G. H. v. Busch: Materialien u. Ergänzungen
der Materialia etc in bezug auf die
Ostseeprovinzen u. die übrige Teile
des russ. Kreises. cf. C2-1-3).
31. Die Rinderpest. Dorpat 1850.
32. Agenda f. d. ev.-luth. Gem. im Russische
Reiche. St. Petersburg 1835.
33. Fr. v. Jung-Stilling: Beitrag z. Statistik
der ev.-luth. Landvolk-Schulen in Livl.
Riga 1879.
34. Mus. Landuraamat 1892.
35. Protokolle der Revalsehen Stadt Synoden
von 1864 - 1866.

36. Protok. der Estl. Provinzial Synode von
 1850, 1851, 1856, 1863, 1865, 1866, 1871-1879,
 1881, 1882, 1884, 1885, 1886, 1888, 1890, 1891,
 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1900, 1901, 1902,
 1903, 1905-1908, 1911, 1912, 1913.

C2.

1. E. H. v. Busch: Materialien zu Gesch. u. Stat.
 des Kirchen- u. Schulwesens der ev.-lut. Gem.
 in Russl. St. Petersburg Haessel 1862.
2. E. H. v. Busch: Ergänzungen der Materialien.
 I Bd: St. Pet., Mosk. u. Kurl. Consist. bezirke,
 St. Petersburg. Haessel. Leipzig Haessel 1867.
3. E. H. v. Busch: II Bd. Ostsee Gem. - do -
4. Agenda f. d. ev.-lut. Gem. im Russ. Reich 1832.
5. (A. Meyer) Entwurf zu einer aufgez. Agenda
 Odessa 1904.
6. Liturgische Handbuch zur neuen Agenda
7. a) für d. Pastoren. Dorpat Laakmann 1886.
 b) für Küster u. Schulmeister -"- 1887.
8. Für Pastoren.
9. Für Küster u. Schulmeister.
10. _____ " _____

11. Für Pastoren.
12. Liturgia käsiraamat. I - õpetajatele
Tartus. Laakmann 1889.
13. — do — II - köötr. ja koolmeistr.
Tartus. Laakmann 1889.
14. Muusikalisa agenda ehk käsiraamatite
jünnde. Tartus. Mathiesen 1902.
15. Agenda Ev.-Luth. kogudustele Vene riigis.
Tartus. Laakmann 1889.
16. — " — do —
17. Agenda f. d. ev.-luth. Gemeinden in Russ.
Reiche. Dorpat 1885.
18. — " — I Theil. St. Pet. 1897.
19. — " — II. Theil Dorpat 1886.
20. Agenda f. d. ev.-luth. Gemeinden in
Russ. Reiche. Dorpat 1885.
21. Muusikalisa agenda ehk käsiraamatite
jünnde. Tartus. Mathiesen 1902.
22. Kirchenbuch f. ev.-Gemeinden.
I Bd. Gottesdienst. Strassburg 1910.
23. — do — II Bd. Handlungen. 1908.

D.

1. Formpapier zum neuen Personalbuch .
2. Liturgische Beiträge u. Formulare .
von 1805-1884. nebst provisorium .
3. Dr. Karl Sonntag: Chronol. Verz. d. Livl.
gouv.-Reg. Patenten . Riga 1823 (v. 1710-1822)
4. Ehescheidungssachen .
5. Taufzettel .
6. Consistorial-Schreiben (1844-1896) .
7. — " — Befehle (1834-1853) .
8. — " — (1865-1889) .
9. Proclamationscheine .
10. Revisionslisten 1816-1857 .
11. Proclamationsnotizen .
12. Res. graecae .
13. Vermessungen u. Wachenbücher u. Karten
(1799-1825) .
14. Consist. Befehle (1841-1844) in vollst. of 7 u. 28 .
15. Bauer-gerichte 1813, 1817 .
16. Küster Martin Wilberg 1846-1851 .
17. Freilassungen 1820-1851 .
18. Seelenregister des Pastorats Kl. St. Joh.
1795-1866 .

19. Schreiben des Oberkirchenvorstandes
1774-1895.
20. Wegen der Korn Magazine (1800-1838).
21. Quittungen u. Kirchenrechnungen 1892-1897.
22. Cedirte Bauern 1782-1812.
23. Wegen Orgel u. Glocke (1884 u. 1894).
24. Pacht Contract Formular 1851.
25. Felleinische Land-Gericht 1797-1823.
Ordnungs Gericht 1809-1878.
26. Franz. L. Rickers Propstamt u. Familie.
27. A.W. Reussler: geschichts-Kalender
für Prediger 1850.
28. Consistorial Befehle (1843-1852 unvollst).
29. Livl.-Ober Consistorium (1801-1833).
30. Diverse Historica 1779-1871.
31. Sireli Schule (Rümel) 1893.
32. Befehle d. Livl. Gouv. Reg. 1765-1864.
33. Militaria (Recruten u. Erz.) 1807-1867.
34. Pastorats-Bau (1800-1810).

E.

1. Missiv v. 1881-1884.
2. — " — 1885-1896.

3. Missiv v. 1897-1904.
 4. — " — 1905-1914.
 5. getraute der deutsch. gem. 1854-1888 f.
— " — estn gem. 1834-1892.
 6. Proclamat. Register d. estn. gem. 1860-1892.
 7. — " — " — 1892-1913.
 8. Trau Register — " — 1892-1913.
 9. Toten — " — " — 1908-1913.
- Ann. 1892-1907 cf. B2-12.
10. Kirchen Casse von 1906.
 11. alte Missive von 1834-1880.

F. Parochial-scheine:

1. Aus Ampel. 2. Anzen. 3. Bartolomäu. 4. Camby. 5. Cannepäh. 6. Dagden. 7. Ecks. 8. Fellin-Land. 9. Fellin-Stadt.	10. Aus Fernern. 11. Fickel. 12. Finland. 13. Hallist. 14. Helmet. 15. Jakob: in Estland. 16. Jamburg. 17. St. Johannis-Dorpat. 18. St. Joh. Harrien.

19. Aus	Gross-St. Joh.	41. Aus	Ösel.
20.	Jöaden.	42.	Paistel.
21.	St. Jürgens.	43.	St. Pauli - Dorpat.
22.	Karkus.	44.	Pernau.
23.	Karelecht.	45.	St. Petri - Dorpat.
24.	Koddäfer.	46.	St. Petri - Jerven.
25.	Köppo.	47.	Pilistfer.
26.	Kosch.	48.	Pöeva.
27.	Kusal.	49.	Randen.
28.	Lais.	50.	Rappel.
29.	Lettland.	51.	Rauge.
30.	Luggenbuse.	52.	Reval.
31.	St. Marien - Dorpat.	53.	Riga.
32.	Kl. St. Maria.	54.	Ringen.
33.	St. Mar. - Mag. - Estl.	55.	Russland.
34.	St. Mar. - Mag. - Sivol.	56.	Suare.
35.	St. Martins.	57.	Schweden.
36.	Narwa Johannisstal.	58.	St. Simonis.
37.	Narwa St. Petri.	59.	Talkhof.
38.	Nüggen.	60.	Tarvast.
39.	Oberpahlen.	61.	Theal-Fölk.
40.	Odenpäh.	62.	Torgel.

63. Aus Forma.	66. Aus Werdau.
64. Turgel.	67. Weissenstein.
65. Waiwana.	68. Wesenberg.

9.

1. Contracte, Verträge u. Testamente (estn.).
2. Pastoralgebiet (Pächter-Verzeichnisse).
3. Kirchspiels-Schätzungs Commission.
4. Schreiben von Livl. gen.-Sup. 1760-1914.
5. — " — v.d. Ober-Landsehulbehörde.
6. Tisch-Register 1834-1836.
7. Mässigkeitsachen.
8. Schreiben v. Volksschul-Inspektoren 1891-1915.
9. Zum 17. IV. 1905.
10. Carolinenhof betreffend.
11. Kirchspiels-Statistik.
12. Proclamationscheine.
13. Otto Karusaar betreffend.
14. Schreiben v. Kirchenvorsteher 1891-1907.
15. — " — v.d. Local-Schul Verwaltung.
16. — " — v.d. Kreis-Land-Schul-Behörde 1869-1894.
17. Schultabellen u. Schulberichte.

18. Armenwesen.
19. Armenhaus.
20. Prediger-Einnahmen 1769.
21. Küsterrat.
Anm.: Dokument des Küsterlandes (1738) cf. L-10.
22. Ehescheidungssachen (1902, 1904, 1916).
23. Verteidigungsformulare.
24. Taufzettel 1915-1916.
25. Reklamationen.
26. Kirchspielwegen (1790, 1793).
27. Auswärtig Gestorbene 1904-1913.
28. Ehe-Concessionen v. Gemeinde gericht.
29. Varia (Formularium f. d. Kirchenbericht, Synodal-Ordnung, Visit.-Ordnung, Vorschriften z. Verordnung des Archivs u. s. w.).
30. Varia (Kulturhistorisches).
31. Varia (Umbau der Kirche u. Orgel, Rechnungen v. Blankbrück, Mallo, Kroeger, Dross, Kalff, Martin, Tode u. Volz).
32. Missionäre (Luxas u. Tamm).
33. Deutsche Andachten in Catharina.
34. Kirchenvorwinder.

11. Schulgelegenheiten v. Odiste und Orgze.
12. Diverse Quittungen.
14. Drittel-Zahlung betr.
15. Casino Gesellschaft betr.
16. Besti kirjandus betreffend.
17. Soldatenbriefe (1914-1917).
18. Viehstalle Pforten u. Lage betr. 1913-1914.
19. Schulen betreffend.
20. Consistorial Befehle v. 1890-1916 (-1919*)
21. Jüri Martensi Nachlass Angelegenheit 1901.
22. Schreiben von Propst Dole.
- *1/23. alte Quittungen.
24. Proklamant. Scheine 1918 -
25. Quittungen 1918.
26. Eingeg. Schreiben 1918.
27. Quittungen 1919.
28. Eingeg. Schreiben 1919.
29. Kriegsflüchtlinge betr.
30. Taufscheine 1918, 1919.

*1) 20. junes 1919 june lisatud kirjum.
23-30. kirjum june lisatud.

J. Mittheilungen und Nachrichten für die
ev. Kirche Russlands.

1. Jhrg. 1838.	15. Jhrg. 1864+1865.	29. Jhrg. 1899.
2. 1839.	16. 1867.	30. 1900.
3. 1841.	17. 1868+1869.	31. 1902.
4. 1842.	18. 1870+1871.	32. 1903.
5. 1844.	19. 1872+1873.	33. 1904.
6. 1845.	20. 1874+1875.	34. 1905.
7. 1847.	21. 1876+1877.	35. 1909.
8. 1848.	22. 1878+1879.	36. 1910.
9. 1853.	23. 1880+1881.	37. 1911.
10. 1854+1855.	24. 1882+1883.	38. 1912.
11. 1856+1857.	25. 1884+1885.	39. 1913.
12. 1858+1859.	26. 1893.	40. 1914.
13. 1860+1861.	27. 1896.	41. 1915.
14. 1862.+1863.	28. 1897+1898.	Jan. u. Febr.

K. Dorpater Zeitschrift f. Theologie u. Kirche.

1. Jahrgang 1859+1860.	5. Jahrgang 1865+1866.
2. 1861.	6. 1867+1868.
3. 1862.	7. 1869+1870.
4. 1863+1864.	8. 1871+1872.

L.

1. Kirchen Chronik (1623-1891).
2. Feuer Assekuranz 1904-1916.
3. Kreis Fellen betreffend
4. Revisionische Beschreibung f.d. Pastorat 1880
5. Wäckenbuch. 1880.
6. Special-Kataster 1913.
7. Forst-Wirtschaftsplan 1886.
8. Karolinenhofsehe Fundationsurkunde v. 1802.
9. Das Rakas gesinde u. Separat betr.
10. Das Küsterland betr. v. 1738.
11. Grundrente betr.
12. Landermessung betr.
13. Kriegs-Flüchtlings-Comite Missiv.
14. Regulativ 1843.

M.

1. geburts-Tauf Register 1914 —
2. Proklamations Reg. 1914 — (1926) *)
3. Trau Reg. 1914 — (1926) *)
4. Toten Reg. 1914 — (1926) *)
5. Communisanten von 8.V. 1916 —
6. Convertiten von 1905 — (1930) *)

*) Minn Lisandus. R.V.

N.

1. Karte d. Hof- u. Bauer-Lande v. d. Dreyer 1811.
2. — " — d. Pacht Kl. St. Joh. v. C. G. Ricker (v. 1843).
3. — " — d. Dorfes Ottikula — " — " —
4. — " — d. Hof- u. Bauer-Lande v. d. J. Seeland (1880).
5. — " — v. Karolinenhof, v. Walde u. v. Ottikula.
6. Copie von 4 und 5.
7. Alte Feldkarte des Pastorats (ohne Jahreszahl).
8. Karte v. Karolinenhof (v. 1874).
9. Karte d. Kl. St. Joh. Forsters (v. 1886).
10. Kleine Feld-Karte (III-V) v. 1897.
11. — " — (VI-VII) — " —
12. — " — (VIII-IX) v. 1896.
13. Flachwahn v. Ottikula (v. 1893).
14. Karte v. d. Gemeinde Lääne I und II 1902.
15. Feldkarte v. 1912.
16. — " — v. 1913.
17. — " — v. Hamuhala u. Leppisilla v. 1912.
18. Concept-Karte v. Tire u. Tearasare 1912.
19. Kirchhofs-Karte (des Lehrers Rand) ohne Jahreszahl.
20. Revisorische Beschreibung z. Rickersehen Karte
1843.

Anm.: cf. die Karte unter 2 u. 3.

0.

1. Register d. gouv. Verordnungen 1847-1854.
2. Confirmanden-Listen 1777-1902.
3. Kriegs-Lazarett-Briefe 1877-1915.
- 4-8. Synodale Protokolle.
9. Unterstützungskassenberichten 1859-1914.
10. Rig. Diakonissenhausberichte 1864-1912.
11. Leipzig Missionär Berichte 1852-1913.
12. Kinder Gottesdienst Berichte 1888-1911.
13. Kirchen-Ber. v. Liv. gen-Sup. 1902.
14. Drossische Katalog f. Kirchen Ornamente 1884 u. 1893.
15. Rachesliste u. betr. d. Notleid i. d. Wolga g.
16. Rentei quittungen v. 1815-1839.
17. Einweihungsliederzettel 1903.
18. Kirchenbericht d. Wolga 4. u. 5. Seite 1901/02.
19. ————— " ————— Bergseite 1903/04, 1904/05
20. Schul-Revision gen. Berichte v. 1891-1898.
21. Alte Scheine u. Notizen.
22. Schreiben v. gr. ort. Kirchen.
23. Bibelgesellschaftsberichte v. 1813-1891.
24. Blindenberichte v. 1890-1913.

25. Notleidende Berichte Süd-Russland 1899 u. 1900.

26. Sammelbücher u. Kronungsheft 1896.

27. Wald angelegenheit.

28. Dorpatzche Laustleiss Berichte.

29. Synodal Predigten 1839-1854.

30. Epileptische u. Schioten v. Statuten 1898.

31. Einige Gebete u. Ermahnungen.

32. Emerital Kassen Berichte v. 1897 u. 1898.

33. Organisten Schule Projekt 1900.

34. Personalstatus v. 1878.

35. Denkmalspflege Werkbücher 1911.

36. Brosch. - der Diakoniat.

37. Kirchenrecht-Fragen 1894-1896.

38. Getaufte v. Wiedeman. 1857.

39. Snamens Mission.

40. Rivaler Diakonissen anstalt.

41. Verschiedene Broschüren 1865-1902.

42. Juden Mission.

43. Stat. Volkszählung v. 1895.

44. Fennersche Taubstummen anstalt.

45. Voluschrift Agentur.

46. Dorptsch. Abt. der Russischen Bibel-gesellschaft

B. Inventaari nimekiri 1921. a.

Asja nimetus.	Muutamis- aeg.	Teenus
1. Raintud kiripost kiriku es vaestelaega	1891.	Præga ei ole
2. Kest kirikukoti (Klingbeitel) jaoks	1891.	— " —
3. Kristuse pea maal (Guido Reni)	1893.	
4. Altari lühtrid - 5 haruga 2 tüki	1893.	
5. Kaks altari vaasi	1894.	
6. 15 kolmehammist seinälühtrit	1894.	
7. Kaks neljehammist seinälühtrit	1894.	
8. 17 pundane kelle	1894.	
9. altari tekk	1895.	
10. Vennesehe pitsat	1896.	Ei ole enam.
11. Vähem kiriku kelle		Inlitorje magas.
12. Orel	1883	
13. Vana altari pilt		
14. 36 hammine kroonlühter		
15. 9 hammine vana kroonlühter		Tornis.
16. Ristimisvaagen	1888	
17. 2 altari kannu	1888	
18. 2 veini karikat		
19. 2 pateeni		
20. Väike armulane leiva karp	1813	
21. Kõbe armulane leiva karp		
22. Kõige armulane võtm. kest	1889.	
23. Vaestelaegas		Ei ole praegu.

24. <u>Ohvikest</u>		Ei ole enam.
25. <u>5 linast sarika rätikent</u>		
26. <u>Kiriku pötsenid - 3.</u>		
27. <u>2 kruusifiki.</u>		
28. <u>Praost Jeesuse kuju.</u>		
29. <u>Arhiivi kapp.</u>		

C. Kiriku kroonika - arhivaal L-1.

- 1) 1623 - 1874 - August Riekeri (1851-1878) kirjutatud.
- 2) 1877 - 2. okt 1890 - Emil Rathlef (1879-1890) kirjutatud.
- 3) 26. okt. 1890 - 23. juunini 1891. Villem Reiman (1890-1917) kirjutatud.

D. Visitatsiooni protokollid.

I. Arhivaal nr H-2 all leiduvad:

- 1) 1642 a. - katkend. Ⓔ
- 2) 1646 a. 2. märtsil - katkend. Ⓔ
- 3) 1650 a. 2. märtsil Ⓔ

Visiiturijad: 1. Superindendent Staleno
2. Praost N. Valters Auerdunck.

- 4) 1668. a 28. mail - katkend. Ⓔ

5) 1731 a. 30. mail.

Visiteerijad: 1. Praost M. J. C. Lohmann.

2. Kreiskomissar ja kiriku eestseisja
Heinrich Joh. Tünzelmann.

6) 1838 a. 5. sept.

Visiteerijad: 1. Kindralmajor ja rüütel R. von Kot.

2. Konsist. nõunik Kolbe - St. Bartolomäus.

3. Õp. A. Schubbe - Talkhof.

7) 1846 a. 19. - 22. maini.

Visiteerijad: 1. Praost Schnell - Suure-jaani.

2. Õp. Midwitz - P. listvere.

3. Kiriku eestseisja Zoega von Mauntenfel.

8) 1852 a. 22. - 23. juunini.

Visiteerijad: 1. Praost Schnell - Suure-jaani.

2. Õp. Kolst - Vicjandi.

9) 1858 a. 7. - 8. detis.

Visiteerijad: 1. Praost Carlblom - Tarvaste.

2. Praost Schnell - Suure-jaani.

10) 1867 a. 17. - 18. sept.

Visiteerijad: 1. Praost Carlblom - Tarvaste.

2. Õp. Midwitz - P. listvere.

3. Õp. Adj. Speer - Suure-jaani.

11) 1884. a. 4.-6. aug.

Visiteerijad: 1. praost A. Doll - Viljandi.
2. õp. Midwitz - Kõpu.

Lisa: Estikeelne jutlus Mt 16, 13-19 üle.

II. Arhivaal nr H-7 all:

12) 1775. a. 10. jaan.

Visiteerijad: 1. Landrat ja ülem-kirikueestseija
graf von Mannterfel.

2. Vabaherra von Bosen - assessor.
3. Praost Seufels - ass. ecclesiasticus.

III. Arhivaal nr H-8 all:

13) 1752. a. 26. jaanuaril.

Visiteerijad: 1. Praost Reimers.

2. õp. Schu.
3. õp. Albrecht.

IV. Arhivaal nr H-9 all:

14) 1766. a. 29. jaanuaril.

Visiteerijad: 1. Riistel ja maanõunik,
ülemkiriku eestseija Heinrich von
Brünnings.

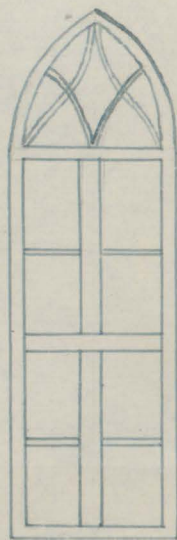
2. Vabaherra Herrn. Karl von
Pellingshäuser - ass. nobilis.

3. Praost subditus ja õp g. Eb. Seufels -
ass. ecclesiasticus

XXIX. Mis on veel kirikus ehk kihelkonnas mälestusmärkidest ajalooliselt isearalise tähelepanu vääriksed?

A. Kiriku aknad (joon. nr 10).

Aknad on umbes 3,5 m kõrged ja 1,1 m laiad. Värvilist klaasi ei ole.

Joon. nr 10.

2. B. Koori küljel leidub

10 pilti 53x70 cm.

Nad kujutavad:

- 1) Aadam ja Eeva paradisis.
- 2) Patulangenine (õnnamurdmine).
- 3) Paradisist välja ajamine.
- 4) Veenpatus.
- 5) Soodoma hävitamine.
- 6) Abram oma poega ohverdames.
- 7) Joosepi müümine.
- 8) Käntahvlite andmine.
- 9) Kaaren toidab Eliast.
- 10) Eliasi taevaminek tulisel vanvil.

peetab.

Pilt nr 6.

Märkus: Teisi pilte oli väimatu nende asendi
kõrre pildistada.

C. Käärkambri leidub puust raagu

millel kiri: UNSER TÄGLICH BROD

GIEB UNS HEUTE (koopia nr 9).

Selle otkarvet ei tea.

D. Koguduse kantseleiis leidub

Kristuse pea maal, mis 1893 a.

on muretatud (invent. nimekiri, lk 65)

See maal^{ov} kunstnik Guido Reni töö

Pilt nr 7.